

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI
NAVOIY DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

13.00.02. - TA‘LIM VA TARBIYA NAZARIYASI VA METODIKASI
(O‘ZBEK TILI) IXTISOSLIGI BO‘YICHA TAYANCH
DOKTORANTURAGA KIRISH SINOV LARI UCHUN

SAVOLLAR

NAVOIY-2021

13.00.02. - TA'LIM VA TARBIYA NAZARIYASI VA METODIKASI (O'ZBEK TILI) IXTISOSLIGI BO'YICHA TAYANCH DOKTORANTURAGA KIRISH UCHUN SAVOLLAR

1. "O'zbek tili o'qitish metodikasi" fanining boshqa fanlar bilan aloqasi.
2. O'zbek tili o'qitish metodlari.
3. O'zbek tili o'qitishning umumdidaktik va o'ziga xos prinsiplari.
4. Ona tilidan o'quv ishlarini tashkil etish va o'tkazish shakllari.
5. O'zbek tili o'qitish metodikasi fanining obyekti, predmeti, maqsad va vazifalari.
6. O'zbek tilini fan sifatida o'qitishning ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy zaruriyatlari.
7. "O'zbek tili o'qitish metodikasi"ning fan sifatida shakllanishi, rivojlanishi va hozirgi ahvoli.
8. Ijodiy tafakkur va mustaqil fikrlash belgilari.
9. "O'zbek tili o'qitish metodikasi"– pedagogik fan sifatida.
10. "O'zbek tili o'qitish metodikasi" fanining ilmiy tadqiqot metodlari.
12. Ona tili darslari–o'quv ishlarini tashkil etishning asosiy shakli.
13. Ona tilidan dars shakllari haqida.
14. Ona tili darslarining tarkibiy qismlari.
15. Ona tilidan dars turlari.
16. Diktant va uning turlari.
17. Bayon va insho yozishda o'quvchilarning yozma nutq malakalarini rivojlantirish yo'llari.
18. Ona tili ta'limi jarayonini tashkil etishning huquqiy me'yoriy asoslari.
19. O'zbek tili o'qitish metodikasi mustaqil fan sifatida.
20. O'zbek tilini o'qitish metodikasi bo'yicha olib borilgan ilmiy-tadqiqot ishlari.
21. "O'zbek tilini o'qitish metodikasi" fanining didaktika bilan aloqasi.
22. Ona tili fani o'qituvchisi va unga qo'yiladigan kasbiy talablar.
23. 50–80-yillarda o'zbek tilini o'qitish metodikasi fanining rivojlanishidagi ilmiy qarashlar va ilmiy-tadqiqot ishlari.
24. Mustaqillik yillarida ona tili ta'limi sohasidagi islohatlar.
25. "Ona tili"dan yangi yo'nalishdagi darsliklarning yaratilishi.
26. Ona tilidan zaruriy bilim, malaka va ko'nikmalar tizimi.
27. Maktabda ona tilini fan sifatida o'qitishning ijtimoiy-iqtisodiy va ma'naviy zaruriyatlari.
28. "O'zbek tili"ning o'quv predmeti sifatida shakllanish davrlari.
29. "O'zbek tili" doimiy anjumani haqida.
30. Ona tili darslarida o'quvchini ta'lim jarayonining subyektiga aylantirish yo'llari.
31. Ona tili darslarida o'qituvchi va o'quvchi orasidagi pedagogik hamkorlik.
32. Ona tili darslarida o'quvchilarning yoshi va shaxsiy xususiyatlari hamda o'quv imkoniyatlarini hisobga olish.
33. Ona tili o'qitishning o'ziga xos prinsiplari.
34. "Til-me'yor-nutq mutanosibliigi" prinsipi.

35. Ona tilini o'qitishda ta'lim, tarbiya va rivojlantirishning uyg'unligi.
36. Ona tili darslarida foydalaniladigan aqliy faoliyat usullari.
37. Ona tili darslarida diagnostik tahlil va uning bosqichlari.
38. Pedagogika fanlari doktori, metodist - olim A.Q.G'ulomovning ta'lim metodlari haqidagi qarashlari.
39. Ona tili darslarida muammoli o'qitish metodi.
40. Ona tili darslarida muammoli vaziyat yaratish usullari.
41. Ona tilidan ta'lim metodini tanlash.
42. O'zbek tili darslarining tarkibiy qismlari.
43. O'zbek tilidan nazorat darslari.
44. Bayon qisman ijodiy mustaqil ish turlaridan biri sifatida.
45. Ona tili darslarining noan'anaviy shakllari.
46. Ona tilidan sirtqi sayohat darslari.
47. Ona tilidan konferensiya darsi.
48. Til ta'limida innovatsion pedagogik texnologiyalar.
49. Ona tili o'qitishning asosiy vositalari.
50. Ona tili darsliklari va unga qo'yiladigan talablar.
51. Pedagogik texnologiya asosida ona tilidan bir soatlik dars ishlanmasining tuzilishi.
52. Ona tilidan darsning texnologik xaritasini tuzing.
53. Ona tili darsliklariga qo'yiladigan talablar.
54. Fe'l so'z turkumini o'rganishda o'quvchilar nutqini fe'l va uning ma'nodoshlari bilan boyitish imkoniyatlari.
55. Fe'l so'z turkumiga oid mavzularni o'rgatishda aqliy faoliyat usullaridan foydalanish yo'llari.
56. Ot so'z turkumining lug'aviy shakllari va ma'no guruhlar ustida ishlash yo'llari.
57. Sifat so'z turkumini o'rganishda qo'shma sifatlar va juft sifatlar imlosi ustida ishlash.
58. Ona tili darslarida qo'shimcha vositalardan foydalanish.
59. Lug'atlar ona tili ta'limining muhim vositasi.
60. "O'zbek tilining izohli lug'ati"dan foydalanish yo'llari.
61. "Fonetika" bo'limini o'qitishning maqsad va vazifalari.
62. "Fonetika"ni o'qitishda o'quvchilarning so'z boyligi ustida ishlash imkoniyatlari.
63. Ona tili ta'limida "Leksikologiya" bo'limining tutgan o'rni va vazifalarini asoslang.
64. "Leksikologiya" bo'limini o'qitishda o'quvchilarning so'z boyligini oshirish va nutqini rivojlantirish yo'llari.
65. "Ma'nodosh so'zlar" mavzusini o'rganishda foydalaniladigan ijodiy-amaliy ishlar.
66. Uyadosh so'zlar, qarama-qarshi ma'noli so'zlar, shakldosh so'zlarning o'quvchilar so'z boyligini oshirishdagi roli va ahamiyati.
67. Morfologiya o'qitishning ahamiyati va vazifalarini asoslang.
68. Maktabda morfologiya o'qitishning ilmiy va amaliy zaruriyatini asoslang.
69. «To'plam» va «tasnif» tushunchalarining mohiyatini asoslang.

70. Aloqa-munosabat shakllarining vazifalari haqida gapiring.
71. O‘zbek tilida qo‘shimchalarni o‘rgatish metodikasi.
72. Egalik shakllari ustida ishlash metodikasi.
73. Kelishik shakllarini o‘rgatish metodikasi.
74. “Bog‘lama” mavzusini o‘rgatishda foydalaniladigan ijodiy-amaliy topshiriqlar.
75. “Kesimning tuslanishi” o‘rgatish metodikasi.
76. “Zamon shakllari” mavzusini o‘rgatish metodikasi.
77. “Sintaksis” bo‘limining boshqa bo‘limlar bilan aloqadorligi.
78. Sintaktik tahlil va uning namunalari.
79. Sodda gap bo‘yicha sintaktik tahlil turlari.
80. So‘z birikmasini o‘rgatish jarayonida foydalaniladigan ijodiy-amaliy topshiriqlar tizimi.
81. Sodda gap sintaksisini o‘rgatish metodikasi.
82. Qo‘shma gap sintaksisini o‘rgatish metodikasi.
83. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, “Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi” ning ona tili ta’limida tutgan o‘rni.
84. “Davlat tili to‘g‘risida”gi Qonun va «Lotin yozuviga asoslangan o‘zbek alifbosini joriy etish to‘g‘risida»gi qonunlarning mohiyatini izohlab bering.
85. Ona tilini o‘qitish konsepsiyasining mazmun mohiyatini asoslab bering.
86. Alisher Navoiy, Zahiriddin Bobur, Munis Xorazmiylar til ta’limini o‘z asarlarida qanday talqin va targ‘ib etishgan?
87. “O‘zbek tilini o‘qitish metodikasi”ning fan sifatida rivojlanishi va hozirgi ahvoli to‘g‘risida nimalarni bilasiz?
88. O‘zbek sinflari uchun yaratilgan dastlabki o‘quv qo‘llanmalarining afzalliklari nimalardan iborat?
89. O‘zbek tilini o‘qitish metodikasining metodologik asoslarini izohlang.
90. Son so‘z turkumini o‘rgatish metodikasi.
91. Ravish so‘z turkumi ustida ishlash tizimi.
92. Olmosh so‘z turkumini o‘rganishda ta’lim va tarbiyaning uzviyligi.
93. O‘quvchilarning so‘z boyligini oshirishda taqlid so‘zlar va undovlarning ahamiyati.
94. Yordamchi so‘zlarni o‘rgatish bo‘yicha topshiriqlar tizimi.
95. Morfologiya tilning qaysi bo‘limlari bilan aloqadorlikda o‘rganiladi?
96. Grammatik tahlilning tarkibiy qismlari.
97. So‘z tarkibi bo‘yicha tahlil.
98. Morfologik tahlil qilish tartibi.
99. So‘z turkumlari bo‘yicha tahlil qilish tartibi.
100. Tahlilda gap bo‘laklari bilan munosabatga kirishmaydigan bo‘laklar izohi.
101. Qo‘shma gap bo‘yicha tahlil tartibi.
102. Nutqning ko‘rinishlari.
103. Og‘zaki va yozma nutqning o‘xshash va farqli tomonlari.
104. O‘quvchilar nutqiga qo‘yiladigan talablar.
105. Nutq – mantiqiy fikrlash mahsuli.

106. Ona tili mashg'ulotlarida matn ustida ishlash jarayonida amalga oshiriladigan ishlar.
107. Matnlarning uslub jihatidan turlari.
108. Matnning oliy ko'rinishi sanalgan insho haqida.
109. Insholarning mavzu jihatidan turlari.
110. Muhokama insholarning ahamiyati.
111. Ona tili darslarida o'quvchilarni ish qog'ozlaridan foydalanishga o'rgatish.
112. Darsdan tashqari olib boriladigan ishlarning maqsadi.
113. Darsdan tashqari ishlarning turlari.
114. O'quv lug'atlari haqida fikr-mulohazalaringizni bildiring.
115. "Muqaddima" bo'limini o'rgatish metodikasi.
116. Tovushdosh so'zlar ustida ishlash metodikasi.
117. Gap va matn ustida ishlash metodikasi.
118. Fonetikani o'rganish jarayonida so'zning ma'no nozikliklari ustida ishlash.
119. "Buyruq-istak mayli" mavzusini o'rgatish metodikasi.
120. Gap bo'laklarini aniqlash metodi.
121. Og'zaki nutqning xususiyatlari.
122. Yozma nutqning xususiyatlari.
123. Ilmiy insholar.
124. Adabiy insholar.
125. Tasviriy insholar.
126. Erkin mavzudagi insholar.
127. Muhokama insho.
128. O'quvchilarning og'zaki, yozma va bog'lanishli nutqini o'stirish mazmuni.
129. Suhbat va kuzatish metodi.
130. Metodik eksperiment.
131. Metodologiya, metodika, metod va usullar haqida.
132. O'qituvchining ijodkorligi, yaratuvchanligi.
133. Ona tilidan Milliy o'quv dasturi haqida o'z fikringizni bayon qiling.
134. Ona tili o'qitishda sistemaviylik va izchillik prinsipi.
135. Ona tili o'qitishda ilmiylik va tushunarlilik prinsipi.
136. Ona tili o'qitishda nazariyani amaliyot bilan bog'lash prinsipi.
137. Ona tili o'qitishda onglilik, faollik va mustaqillik prinsiplari.
138. Ona tili o'qitishda ko'rgazmalilik prinsipi.
139. Ona tili o'qitishda o'quvchilarning yoshi va shaxsiy xususiyatlari hamda o'quv imkoniyatlarini hisobga olish prinsipi.
140. O'zbek tilini o'qitish orqali o'quvchilar tafakkurining o'sishiga erishish prinsipi.
141. Ona tili kursi bo'limlari orasidagi bog'lanish va boshqa fanlar bilan o'zaro aloqani ta'minlash prinsipi.
142. Ona tili o'qitishda o'quvchilarni til hodisalarini ajratishga o'rgatish prinsipi.
143. Ona tili o'qitishda mahalliy sheva sharoiti va ta'sirini nazarda tutish prinsipi.
144. Tushuntirish - namoyish etish metodi.

145. Muammoli bayon qilish metodi.
146. Qayta xotiralash metodi.
147. Qisman izlanuvchanlik metodi.
148. Tadqiqot(ijodiylik) metodi.
149. O'qituvchi faoliyati bilan bog'liq metodlar.
150. O'quvchi faoliyati bilan bog'liq metodlar.
151. Bilimlarni tayyor holda bayon qilish metodi.
152. Bilimlarni muammoli yo'l bilan bayon qilish.
153. Tilga oid dalillarni tahlil qilish asosida muammoli vaziyat yaratish.
154. Til hodisalarini qarama-qarshi qo'yish va taqqoslash asosida muammoli vaziyat yaratish.
155. Til hodisalarini umumlashtirish orqali muammoli vaziyat yaratish.
156. Ongli - verbal - kognitiv ta'lim metodi.
157. Professor B.To'xliyev tomonidan ta'lim metodlari tasnifi.
158. Ona tili ta'limning mazmunini izohlang.
159. Ona tilidan ta'lim metodini tanlashda nimalarga amal qilishi lozim.
160. Ta'limiy darslarning turlari.
161. O'zbek tilidan nazorat darslari.
162. Tekshiruv - sinov bayoni.
163. Ona tilidan «Topqirlar bellashuvi» darsi.
164. Ona tili darslarida "Imlo lug'ati" bilan ishlash metodikasi.
165. So'zlarning morfologik tarkibi bo'yicha tahlilni misollar asosida asoslang.
166. O'zbek tili o'qitish metodikasi fani qanday masalalarni o'rganadi.
167. Ona tili darslarida shnterfaol usullarning ahamiyati.
168. Bog'lanishli nutqni o'stirish jarayonida o'quvchilarda hosil qilinadigan asosiy ko'nikmalar.
169. Grammatik, leksik va so'z yasalishiga oid mashqlar va ularning turlari.
170. Ona tili darslarida grammatik tushunchalarni shakllantirish.
171. Uzluksiz ta'lim tizimida ona tilini o'qitishni rivojlantirish kontsetsiyasining bosh yo'nalishi, maqsad, vazifalari, mazmuni, tamoyillari.
172. Umumiy o'rta ta'lim maktablarida Ona tili fanini o'qitishni rivojlantirish kontsetsiyasi.
173. Dars va mashg'ulotning bir-biridan farqli jihatlari.
174. O'quvchilarning nutqiy kompetentsiyalarini rivojlantirish tizimi.
175. Ona tili darslarida o'quvchining mantiqiy fikrlashi va amaliy ko'nikmalarini shakllantirishga yo'naltirilgan xalqaro baholash dasturi (PISA, PIRLS).
176. "O'zbek tilining davlat tili sifatidagi nufuzi va mavqeini tubdan oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi hamda "Mamlakatimizda o'zbek tilini yanada rivojlantirish va til siyosatini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonlarning amaliy tadbirig'ini asoslang.
177. O'zbek tilining tilning tovush tizimini o'rgatish metodikasi.
178. Ona tili o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligini oshirish yo'llari.

179. Ona tili o'qituvchisining kasbiy tayyorgarligini oshirish yo'nalishlari.
180. Ona tilidan metod birlashma faoliyati.
181. O'zbek tili o'qitish metodikasi fanining metodologik va ilmiy asoslari.
182. Til darslarini tashkil qilishda og'zaki va yozma nutq malakalarini shakllantirish.
183. O'zbek tilini o'qitishning shakl va usullari.
184. Ona tili darslarida lingvistik bilim va adabiy-nazariy tushunchalarni shakllantirish.
185. O'zbek tili o'qitish metodikasi fannini o'qitish mohiyati va prinsiplari.
186. Til hodisalarini mustaqil tahlil qila bilishi ko'nikmalari haqida.
187. Ona tilidan zamon talabidagi darslarni tashkil qilish tizimi.
188. O'zbek tilini o'qitish metodikasi sohasidagi ilmiy-tadqiqot ishlariga qo'yilgan talablar.
189. O'zbek tilini o'qitishga doir yondashuv va tamoyillar.
190. Ona tilidan an'anaviy va noan'anaviy dars shakllari.
191. O'zbek tili mashg'ulotlarining mazmuni va tuzilishi.
192. O'zbek tilini o'qitish metodikasi fanining o'quv dasturi tarkibi va mazmuni.
193. Umumiy o'rta ta'lim maktablari ona tili, akademik litsey hozirgi adabiy tili, kasb-hunar kollejlari ona tili darslarining o'ziga xos xususiyatlari.
194. Ona tili darsliklariga qo'yiladigan zamonaviy talablar.
195. Ona tili darsliklarini yaratishda tayaniladigan didaktik tamoyillar.
196. Ona tili darsliklarining ta'lim bosqichlari ko'ra turlari.
197. Ona tili darsliklarining yangi avlodini yaratishdagi yutuqlar.
198. Ona tilini o'qitishda ta'lim bosqichlarida mavzulararo, bo'limlararo aloqadorlikni ta'minlash.
199. Ta'limning turli bosqichlarida til ta'limining uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash.
200. Ona tili darslarida o'quvchilarning o'quv imkoniyatlarini hisobga olish yo'llari.

Tuzuvchi:

f.f.d.(DSc) Ernazarova M.S.